

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Dæmones occulto quodam modo per alligationem ab igne torqueri,
probabilior sententia. c. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

neque posteriori modo tritari potest: tum quia nulla potest excogitari ratio ob quam qualitate aliqua impressa demon efficiatur deformis, nisi ut presentem difficultatem effugiamus: tum etiam quia si ut nulla qualitas esse potest alicui contraria disponens ad eius corruptionem, nisi quæ tollat aliquam qualitatem necessariam ad conservationem ipsius; sic etiam non potest aliqua esse alicui causa deformitatis, nisi quæ tollat qualitatē aut substantiam necessariam ad illius pulchritudinem: si enim integre reliquit omnia necessaria ad pulchritudinem, integra manebit pulchritudo, & nulla erit deformitas: at qui nulla qualitas Angelo inprimi potest à Deo, quæ tollat aliquid necessarium ad eius pulchritudinem: ergo nulla huiusmodi qualitate reddi potest deformis. Adde, quod cum qualitas illa infundatur à Deo supernaturaliter, & nulli creatæ naturæ possit esse naturalis ex principijs ipsius naturaliter requisita: sequitur, esse supernaturalem secundū substantiam iuxta ea, quæ diximus disp. 2 13. c. 2. nam qualitas, aut modus, qui nulli naturæ naturalis esse potest, supernaturalis est secundum suam naturam & substantiam: qua ergo ratione fieri poterit, ut Angelus deformis reddatur qualitate supernaturaliter infusa, & secundum suam substantiam supernaturali? imo vero si talis aliqua esset, potius ad pulchritudinem Angeli pertineret. Ad testimonia vero Patrum, & Scripturæ, quæ pro hac sententia allegauimus, vnicō verbo respondetur, demones quidem ab igne torqueri, ut supra etiā c. 1. & 2. contra primam & secundam sententiam ostendimus: tamen non cruciari eodem modo, quo hæc sententia contendit, sed alio faciliori, quem c. seq. ex sententiā S. Thomæ explicabimus.

23.

CAPVT VI.

Dæmones occulto quodam modo, & per alligationem ab igne torqueri probabilius sententia est.

Multo facilius, & apud Thomistas communior sententia est, quam non patet ex antiquis Theologis tradiderunt, nempe demones ab igne torqueri per alligationem, quam contra suam voluntatem patiuntur, & à qua non possunt se ipsos liberare. Hanc opinionem sequutus est S. Th. in hoc art. in solutione tertia clarissime tamen contra gentes c. 90. & Ferrariensis, sibi Bona. in. 4. d. 44. p. 2. art. 3. qu. 2. tam etsi ibidem alium modum cruciatus angelis assignet, nempe ut re fugiant calorem ignis, quamuis nocere non possit, & trepidant timore ubi non est timor: idque fieri ex diuina omnipotentia: quo pacto incidere videtur in opinionem, c. à nobis impugnatam. In eadem sententia, de alligatione, fuerunt Scotus, & Gabriel locis allegatis, quamvis alium etiam modum torquendi igni assignent, de quo capite 3. dictum est. Idem senserunt Durandus in 4. d. 44. q. vi. Palud. questione 7. in quinta opinione. Maior questione 6. nec aliud videtur voluisse Hugo de Sancto Victore in questione quarta in Epistolam ad Thessalonicenses, cum ait spiritus ab igne, etiamsi ab illo non contingantur: nam fieri non potest, ut aliquis ab aliquo corpore patiat, nihil ab eo recipiens (quod est ab eo non contingi) nisi per alligationem.

24.

S. Thomas Ferrar. Bonauent.

Scotus Gabr.

Durand. Palud. Maior.

ARTIC. IV.

Hæc opinio nullo alio meliori fundamento confirmari debet, quam quia nullus alius videtur superesse modus, quo torquantur demones per ignem, præter enumeratos: ex quibus nullus est, qui multas non habeat difficultates, ut hæcenus vidimus: hic autem nullas videtur habere. Ergo quando alius nobis non constat reuelatione Dei (aliter enim constare non potest.) hoc pacto licebit nobis penam, quanti demones patiuntur ab igne, explicare. Porro hoc modo facile defendere possumus duo, quæ necessario alteranda sunt. Vnum est, æqualem non esse penam ignis in omnibus demōnibus, nam virtute Dei fieri potest, ut vnus vehementius quam alius torquetur. Alterum vero est, demones, qui in hoc mundo manserunt, non minus cruciari ab igne, quam illi in ipso igne essent, ut ait Sanctus Thomas in solutione tertia, nempe per hoc, quod apprehendant, se destinatos esse, ut igni sint perpetuo alligati: quam quidem apprehensionem potest Deus admittere Dæmoni adeo efficacem, ut non minus cruciet; quam cum se videat postea in ipso igne detentum. Qua etiam ratione alterandum est, penam horum demōnum non esse augmentam post diem iudicij: cuius oppositum falsò indicare videtur Caietanus in illud, Petri. Si enim Deus Angelis peccantibus non peperit, & Verum hæc sententiam defendere debemus, ut non negemus, demones alio modo ab igne cruciari, quam per alligationem: sed solum affertur alium modum cruciatus nobis plane esse ignotum: & cum Augustino loco citato in secundo capite dicamus, miris, veris tamen modis, hoc est, veris modis, nobis tamen ignotis, demones ab igne torqueri: nam ex his modis cruciatus, quos hæcenus enumerauimus, nullus abique vilo incommodo defendi potest: & ita latius erit, nostram in hac re fateri ignorantiā, quā abique firmo fundamento aliquid affirmare. De animabus separatis dubiandum non est, eas etiam alio modo ab igne torqueri, quam per alligationem: & modum talis cruciatus nobis esse manifestum: quando corpori coniunctæ sunt, & corpus igne crematur, non solum patiuntur per alligationem, sed per dolorem etiam qualitatem immixtam sensibili tactus, & ab eis cognitam, ex cuius cognitione derivatur in appetitum sentientem, & in ipsam voluntatem tristitia, quam & dolorem vocamus. Hoc igitur eodem doloris genere ex apprehensione illius qualitatis doloriferæ, quæ dolorem gignit in tactu, torquentur animæ separate: nam antea quam corpus ab igne comburatur actu, potest Deus tale genus apprehensionis vno minus efficaciter animæ separate immittere, quam si ignis præsens corpus cremaret: hoc autem existimo necessario alterandum, ne cogamur concedere, penam sensus ab igne derivatam angelis in animabus post vniōnem cum corpore. Ceterum hoc genus cruciatus Angelo conuenire non potest, siue absente igne, siue præsentem, sicut nec tactus ei conuenire potest, ex quo hoc genus doloris necessario derivatur. Conueniunt igitur animæ separate, & demones in eo, ut non tantum per alligationem, sed etiam alio modo ab igne cruciantur. Differunt tamen, quia modus, quo præter alligationem demones patiuntur, ignotus nobis est: modus autem, quo animæ torquentur, satis est manifestus.

Postremo

Postremo addendum est, quamuis elementum ignis aptissimum sit ad cruciandas animas, quia natura sua efficacissimum est in corpora: eaque vehementius, quam aliud elementum cruciat: ex cruciatu autem corporis tristitia, & dolor in animam deriuatur: tamen nullam nobis suppetere rationem ad probandum, aptius elementum esse natura sua ad cruciandum demones, quam sit quodcumque aliud elementum: tum quia ratione alligacionis æqua esset ratio aliorum, vt constat. Tum quia alius modus quo ab igne demones torquentur, nobis ignotus est. Deus autem iure optimo hoc elementum præcipue supplicio demonum præparauit: cum futurum quoque esset animabus damnatorum causa tormenti.

Hactenus non solum elucidauimus, quæ docet S. Th. in hac 1. p. a. q. 50. vsque ad 64. sed etiam ea, quæ tractat infra à qu. 106. vsque 112. nam quæ disputat de illuminatione q. 106. 108. 109. 111. & de illuminatione, qua homines ab Angelis illuminantur, & de virtute Angelorum supra creaturam corpoream, satis superque examinauimus disput. 215. 216. 217. quæ S. Doctor tractat de locutione Angelorum q. 107. tractauimus ex professo disp. 211. & 213. solum restat, vt de missione, & custodia Angelorum, & de oppugnatione demonum aliqua dicamus, de quibus disserit S. Th. infra q. 112. 113. 114.

DISPVT. CCXLIV.

Quinam Angeli in ministerium hominum mittantur.

*Dua opposita sententia. cap. 1.
Iudicium de vtraque opinione. cap. 2.*

CAPVT I.

Dua opposita sententia.

EX his omnibus, quæ hactenus à nobis dicta sunt, perspicuum fit, duas esse classes Angelorum: alteram bonorum, quæ Deo per visum clarum, & charitatem perpetuo adhaeret, alteram malorum, quæ æternis cruciatibus inferni addicta est. Ex quibus duæ aliæ diuise sunt, altera malorum, quos permittit Deus hominum saluti insidiari: altera bonorum, quos tutelares nobis constituit, vt non solum contra insidias demonum salutem nostram spirituales tuerentur, sed ab alijs etiam malis humanum genus incolumè seruent. De bonorum igitur custodia, & malorum oppugnatione hoc postremo loco nobis disserendum est, de quibus disputat S. Th. qu. 112. 113. & 114. Quo fiet, vt omnia quæ ipse notat à q. 50 vsque ad 64. & à qu. 106. vsque ad 114. his nostris commentarijs & disputationibus elucidemus.

Ceterum vt de custodia Angelorum in disputatione seq. agamus, in præsentem explicandam est, quinam Angeli in ministerium hominum è cælis ad nos mittantur? de quo agit S. Doctor q. illa 112. est autem in primis certum apud omnes Angelos quandoque ad homines mitti. Id enim testatur scriptura Exod. 23. *Ece ego mittam Angelum meum qui præcedat te, & Luc. 1. Missus est Angelus Gabriel à Deo. Act. 12. Nunc scio vere, quia misit Dominus Angelum suum, & eripuit me de manu Herodii. Ex Paulus in 1. p. rom. 2.*

tribus vero id ex professo docent tanquæ certum Dionys. 13. c. de celesti Hierar. & Gregor. libro 2. moral. cap. 3. & Hom. 24. in Euang. & alij plerique obiter: idque vt notissimum supponunt cum S. Th. infra q. 112. artic. 1. Probat autem S. Thomas in eo a. r. quia, vt docuit ipse supra q. 43. art. 1. ille dicitur ab alio mitti, qui ab alio procedit aliquo modo, vt incipiat alicubi esse, vbi antea non erat, vel vbi prius erat alio modo: Angelus autem hoc modo procedit à Deo: nam, cum sit in cælo, venit ad nos: & hoc nutu & iussu Dei, qui hæc omnia inferiora gubernat, quod est à Deo procedere: ergo mittitur etiam à Deo. Discrimen autem intermissionem Angelorum à Deo, & vnus diuinæ personæ ab altera, manifeste colligitur ex dictis disp. 170. nam missio vnus diuinæ personæ ab altera, est processio ab ea, non secundum imperium, sed secundum substantiam, connotato respectu noui modi præsentia in loco, vt ibidem exposuimus: processio autem Angeli est secundum imperium, de quo non est dubitandum.

Verum inter doctores in controuersia positum est, vttrum Angeli omnes mittantur, etiam supremæ hierarchiæ, in qua Seraphin, Cherubin, & Troni recensentur, an non? Theologi nonnulli arbitrati sunt, ordinaria quidem lege Angelos ex inferioribus ordinibus solum ad nos mitti, & extraordinaria lege aliquando etiam mitti ex supremæ hierarchiæ: imo vero ex supremo ordine supremæ hierarchiæ. Quam sententiã probabilem existimat Durand. in 2. d. 10. q. 1. Scotus q. 7. Marfilus Durand. in 2. q. 7. a. 3. in 2. p. ar. cum asserunt, etiam supremos Angelos aliquando ad nos mitti. Eam vero recentiores Theologi multis confirmant.

Primo quia constat, Gabrielem missum fuisse ad beatam Virginem Luc. 1. & alibi etiam in scriptura: Gabriel autem fuit supremus, aut vnus de supremis Angelis, teste Bernardo hom. 1. super illud Luc. 1. *Missus est, & Magistro in 2. dist. 10. quorum sententiam sequuntur Scotus in ead. q. 1. & Dur. q. 1. eiusque fauere videtur Greg. Hom. 24. in Euang. cum ait, Gabrielem vnum fuisse de supremis Angelorum: neque enim per angelos intelligere videtur spiritus tantum infimi ordinis infimæ hierarchiæ, quos communi voce Angelos appellamus, sed vniuersam naturam angelicam: idque maxime conueniens videtur: nam sicut mysterium Incarnationis & Christi maximum, ita oportebat maximum inter omnes Angelos mitti ad illud annuntiandum: nunquam autem missus est Angelus Gabriel, nisi ad Danielem, cui mysterium hoc futurum reuelauit, & ad Virginem Matrem Christi, cui iam mox faciendum nuntiari: vt idem Bernard. in eod. serm. sentit, ad Iosephum sponsum virginis, & nutricium eiusdem Christi, cum in somnis ipsum corroborauit Matthe. 1. vt acciperet Mariam coniugem suam, & denique, vt ego etiam existimo, ad ipsum Christum, cum positus in agonia Patrem orauit Luc. 22. conueniebantque, vt Gabriel, qui dicitur fortitudo Dei, vel ad corroborandum Christi humanitatē contra mortis agonem, vel ad laudandam eius fortitudinem mitteretur. Multi enim recte, & diuini literis consentaneè existimant, Angelum delegatum ad confortandum Christum, non ad corroborandam carnis imbecillitatem, sed ad laudandam eius vim fortitudinem missam fuisse: idque nomine confortacionis in Scriptura significari cõtendunt quorum*